

»Tá Heilsufrøðiliga Starvsstovan blandar seg so nógv upp í, sum hon ger nú, verður man sum kokkur bæði irriteraður, keddur og frustreraður«

eg ikki brúka hann, tí báturin hjá fiskimanninum ikki er góðkendur av myndugleikunum, sigur Leif Sørensen, kokkur, sum vildi ynskt, at hann slapp at brúka eyguni og nøsina, heldur enn at hyggja eftir pappírur, tá hann skal velja tær bestu rávørurnar til sínar framleiðslur

– Eg havi fleiri ferðir fingið bjóðað eina fantastiska góða og fríska vøru, men má takka nei, tí vøran ikki er góðkend. Tað er ein keðilig støða at vera í, tá tú vilt borðreiða við tí besta. Tí tá eg so havi fingið fatur á góðkendari vøru, er góðskan ikki at samanlíkna, greiðir Leif Sørensen frá.

– Kjøtið, sum borðreitt varð við á ráðstevnuni í fjør, skuldi vera eitt dømi upp á kjøt, sum er framleitt undir góðkendum umstøðum. Men kjøtið var ikki etandi. Tað var súrt og oyðilagt, sigur Leif Sørensen, sum sipar til ráðstevnuna RÆST, sum Uttanríkis- og vinnumálaráðið játtaði 200.000 krónur til.

Bárður Enni, stjóri á Heilsufrøðiliga Starvsstovuni, heldur ikki, at almenn íblanding oyðileggur nakað fyri føroysku matmentanina.

– Tá vit góðkenna føroyskar framleiðarar og virkir er tað jú nevniliga við tí fyri eyga at stuðla upp undir føroysku matmentanina, sigur hann.

Álit fram um eftirlit

Leif Sørensen heldur, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur mis-skilt sína uppgávu.

– Uppgávan hjá Heilsufrøðiliga Starvsstovuni er ikki at vera foreldur hjá okkum. Eg eri sikkur uppá, at vit høvdu komið longur, um vit høvdu meiri álit á hvørjum øðrum, sigur Leif Sørensen.

Fólk í vinnuni siga, at eingin framleiðari ynskir at selja eina keðiliga vøru. Tað sigur seg sjálvt. Um vøran ikki er góð, fer eingin at keypa hana. Og um onkur gjørdist sjúkur av kjøtinum hjá einum bónda, hevði eingin viljað keypt frá tí bóndanum aftur. Vit mugu hava álit á, at bóndin og fiskimaðurin gera sítt besta. Tey vísa á vandan í, at keyparin stólar blint á góðskustemplingina frá myndugleikunum, heldur enn at brúka tað vit og skil sum er lagt í menniskju frá uppruna tíð.

Leif Sørensen er samdur, og heldur, at almenna eftirlitið í ringasta føri kann skapa ein falskan tryggileika.

– Um tú sum kokkur skalt borðreiða við náta, skalt tú hava eitt góðkent rúm til hagreiðing av fugli. Tað er bara ein matstova í Føroyum, sum hevur slíkt rúm. Men í fleiri førum havi eg sæð ta matstovuna keypa náta, sum veiðumaðurin sjálvur hevur hagreiðt. Tað vil siga, at nátin slett ikki hevur verið inni í teimum høl-

unum, sum matstovan hevur bygt til endamálið. Nátin kundi eins væl verið borðreiddur á aðrari matstovu, sum ikki hevur eitt góðkent rúm, svarar Leif Sørensen, tá hann verður biðin um at forklára, hvussu góðskustempling kann skapa falskan tryggileika.

Men Bárður Enni sigur, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur álit á bæði framleiðarum, virkjum og matstovum.

– Um vit ikki høvdu álit á teimum, høvdu vit ikki komið á ófráboðari vitjan eina ferð um árið, sigur leiðarin á Heilsufrøðiliga Starvsstovuni.

Skapa ikki forðingar við vilja

– Heilsufrøðiliga Starvsstovan ger sítt besta, men eg hevði ynskt, at tey endurhugsadu alla skipanina. Alt ov ofta kemur tað fyri, at ein lóg ella eitt forboð verður sett í gildi í Føroyum, bara tí tað verður brúkt í grannalondum. Tá haldi eg heldur, at man skal taka støði í føroysku umstøðunum, sigur Leif Sørensen.

Vit hava fingist við mat í túsund ár, og tey allar flestu sum hava við mat at gera, kenna vandarnar og arbeiða út frá tí. Tað er sjáldan, at nakað hendur, og tí er tað harmiligt, at ein stovnur lóggevur út frá, at onkur teoretiskt sæð kundi blivið sjúkur.

Leif Sørensen skjýtur upp, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan í størri mun skal brúka skúling fram um lógir og forboð. Hann heldur, at stovnurin skuldi skipað fyri einum skeiði fyri fiskimenn, bóndur og onnur, ið fáast við føroyskar rávørur. Øll sum høvdu verið á hesum skeiðnum, skuldu fingið loyvi at selt til handlar og matstovur á føroyska marknaðinum.

Bárður Enni sum er leiðari á Heilsufrøðiliga Starvsstovuni heldur, at tað er eitt gott hugskot. – Hetta hevði avgjørt bøtt um góðskuna og trygdina, sigur hann og leggur afturat, at skeiðið kundi tikið støði ta undirvísing, skúla-flokkarnir í Vinnuháskúlin fær.

Leif Sørensen heldur eisini, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan átti at ráðfært seg við fakfólkini í vinnuni, tí tey víta uttan íva best, sigur hann.

– Ein lóg sigur, at eg ikki sleppi at brúka træsleivir, tá eg geri mat á eini matstovu. Lógin sigur, at eg skal brúka plastikkleiv. Men eg veit, at plastikkleivin liggur og smeltar spakuliga í grýtuni og avgevvur plastikpartiklar til matin, greiður hann frá.

– Tá haldi eg, at tað almenna fer ov langt við síni heimild at lóggeva og forbjóða, sigur hann at enda.

Heilsufrøðiliga Starvsstovan fer eina ferð um árið á ófráboðaða vitjan á matstovum og virkum, sum hava fingið góðkenning frá stovninum. Sambært góðkenningarlistunum hjá Heilsufrøðiliga Starvsstovuni, eru tað 12 virkir; ið eru góðkend til at selja mat í Føroyum, umframt at tvey sláturvirku og 90 matstovur eru góðkend: